

Ukážka č. 1

Na návšteve

Sedeli sme v aute a v rádiu práve hrali moju obľúbenú pesničku Stand By Me. Túto pieseň už naspievalo množstvo interpretov, ale mne sa páči snáď v každom podaní. Zvyšku našej rodiny zrejme tiež, pretože sa do pesničky začalo miešať ockovo pohvizdovanie, mamina sa usmieva a jemne sa pohojdáva v rytme melódie. Tomáš, teda môj brat, by nikdy nepriznal, že sa mu páči rovnaká pesnička ako mne, ale vidím, ako si nohou nevedomky podupáva o podlahu auta. To je náladička. A to ešte nie sme u starkých. U nich je vždy veselo. A tie koláčiky! Zakaždým starká napečie niečo **dobré**. Som zvedavá, čo to bude dnes.

„Starká piekla laskonky,“ otočí sa mama dozadu, akoby čítala moje myšlienky. „Mňaaaaa!“ vyhrkne zo mňa.

„Môže byť,“ pripojí sa svojším spôsobom do rozhovoru Tomáš a na tvári sa mu rozlieha blažený výraz.

Starí rodičia bývajú 30 km od nás, takže o chvíľku nás už obaja vítajú pred novonatreťou zelenou bráničkou. Určite ju natieral starký a stará mama mu „radila“, ako to má urobiť.

„Vítajte! Podťe ďalej!“ pretrhli mi myšlienky o renovácii brány starí rodičia.

„Vítaj, synku, podť sa pozrieť, opravil som tú starú motorku,“ lákal starký ocka do kôlne.

Nás zas starká zavolała do obývačky, kde sme sa už o chvíľu napchávali laskonkami. Boli vynikajúce. Spomenula som si na spolužiačku Luciu, ktorá veľmi rada pečie. Už viackrát som jej sľúbila, že od starkej vypýtam recept na laskonky.

„Starká, mohla by si mi, prosím, dať recept na laskonky?“ opýtala som sa s plnou pusou žltkového krému.

„Samozrejme, Monika, nadiktujem ti ho,“ povedala starká a hneď mi priniesla papier a pero.

1. Ktoré tvrdenie o ukážke platí? Tomášova sestra:

- (A) sa pri ceste autom usmieva na brata.
- (B) sa teší na opravenú motorku v kôlni.
- (C) obdivuje novú obývačku u starkých.
- (D) si bude písať recept na laskonky pre Luciu.

2. Na základe ukážky určte, na čo myslela Monika pri zvitání so starkými?

- (A) na leto
- (B) na pesničku
- (C) na bráničku
- (D) na spolužiačku

3. Ktorá z možností vyplýva z textu?

- (A) Monika si v obývačke spomenula na Luciu.
- (B) Starká sa v obývačke chválila laskonkami.
- (C) Syn v kôlni vylákal od otca opravenú motorku.
- (D) Starký veselo opravoval starú zelenú bráničku.

4. Na základe ukážky doplňte tvrdenie, že v poslednej vete sú všetky slovesá v vide.

5. V ktorej možnosti sú nesprávne určené vetné členy z uvedenej vety:

Hneď mi priniesla papier a pero.

- (A) papier a pero – viacnásobný podmet
- (B) papier a pero – viacnásobný predmet
- (C) hneď – príslovkové určenie času
- (D) mi – predmet v datíve

6. Ktorá z viet je jednočlenná?

- (A) Vítajte!
- (B) Podťe ďalej!
- (C) A tie koláčiky!
- (D) Som zvedavá.

7. Utvorte od zvýrazneného slova v texte 2. stupeň.

8. Individuálne privlastňovacie prídavné meno nie je v slovnom spojení:

- (A) babkine koláčiky
- (B) mamina sa usmieva
- (C) ockovo pohvizdovanie
- (D) mamina veselosť

Ukážka č. 2

Žiar nad Hronom 7. júla 2005

Vážení priatelia,

my, Katka a Ivan, sme sa rozhodli napísať Vám list, ktorým by sme sa chceli poďakovať všetkým tým, ktorí sa podieľali na realizácii hry s názvom Zoznáme sa v máji. Stala sa nám osudnou, ani nie do roka a do dňa. Začiatkom júna 2004 som sa zapojil do hry, pretože vo svojich 29 rokoch som sa cítil osamelý a márne som hľadal vážnu známosť. Hra mi poskytla množstvo kontaktov, ale vždy ostalo iba pri sms-kách. Dievčatá boli vždy z opačného konca krajiny, čo ma neskôr začalo hnevať, a tak som s tým skončil, lebo mi od stláčania tlačidiel na telefóne začal puchnúť palec. No v novembri mi prišla ešte jedna sms-ka. A keďže som už bol znechutený zo stáleho vypisovania, navrhol som, aby sme sa hneď na druhý deň stretli, keďže do Zvolena sme to mali obaja rovnako ďaleko.

Na druhý deň sme sa naozaj stretli. Boli sme spolu iba hodinku, no už vtedy sme mali obaja jasno. Od toho dňa sa začali naše životy podstatne meniť. Zmeny sme dovŕšili 15. júna 2005, keď sme prijali spoločné priezvisko Macko. Hra naozaj funguje. Dôkazom toho sme my. Ďakujeme Vám za tento nápad a prajeme Vám ešte veľa podobných skvelých nápadov. S pozdravom

manželia Mackovci.

9. Vyberte možnosť, v ktorej je správne písanie zámen my a mi:

- (A) My je zámeno napísané v N mn. č. a zámeno mi je napísané v N j.č.
- (B) Zámeno my znamená – my všetci a mi znamená – mi ktosi.
- (C) Zámeno my sa skloňuje podľa vzoru žena a zámeno mi sa skloňuje podľa vzoru kost'.
- (D) Zámeno my tvorí N mn. č. a zámeno mi tvorí D osobného zámena ja .

10. Vyberte vhodné vysvetlenie slova puchnúť:

- (A) zmršťovať sa
- (B) scvrkávať sa
- (C) zvršťovať sa
- (D) zväčšovať sa

11. Vyberte možnosť, v ktorej je správne napísaná číslovka 15. v dátume v textovej ukážke č.2:

- (A) pätnásť
- (B) pätnásteho
- (C) päťnásteho
- (D) päťnásť

12. Aký slohový postup prevláda v ukážke č. 2?

- (A) úvahový slohový postup
- (B) výkladový slohový postup
- (C) opisný slohový postup
- (D) informačný slohový postup

13. V ktorej z možností je správne uvedený slohový útvar textu ukážky č.2?

- (A) oznámenie
- (B) správa
- (C) rozprávanie príbehu
- (D) list

14. Označte správnu možnosť: Z koľkých jednoduchých viet sa skladá podčiarknuté súvetie ?

- (A) 3
- (B) 2
- (C) 4
- (D) 1

15. Označte vysvetlenie, ktoré súvisí s vetou hľadať vážnu známosť:

- (A) známosť, ktorú si nesmierne vážime
- (B) známosť, ktorá vážne uvažuje o filozofických otázkach života
- (C) zoznámenie sa s človekom, ktorý by mal byť partnerom na celý život
- (D) známosť pre potešenie

16. Aké hlavné údaje má obsahovať list?

- (A) oslovenie, miesto a dátum, základné informácie, pozdrav, podpis
- (B) základné údaje, dôvod napísania listu, podpis
- (C) oslovenie, adresu, podpis
- (D) oslovenie, informácie, adresu odosielateľa

Ukážka č.3

ŽLTÁ JESEŇ

Jeseň pani bohatá,
farbí stromy do zlata,
premaľúva celý sad.
Zletel vietor, šiki-miki,
hojdá všetky konáriky,
vraj by
stromy
zobliecť rád.

↓

Vyhúda im celý čas:
Ide zima, bude mráz,
pomrznete zaiste!
Ale strom mu rozosmiaty
ako dáky peniaz zlatý
púšťa
len list
po liste.

Na polici v komore
stojí vojsko v pozore
a do okna nakúka...
A to vojsko na parádu,
to sú plody z nášho sadu:
krásne
žlté
jablká.

↓

Vojde Evka malička
- v žltých vláskoch mašlička-
vyskočí a povie – Jaj!
Žltý jačmeň, žlté žitko,
žltá skriňa, žlté sitko
a von
žltý
celý kraj!

Mária Rázusová- Martáková

Zdroj: Mária Rázusová-Martáková: Do školy, Bratislava, SPN 2015, str.21

17. Vyberte, ktoré slovné spojenie najlepšie vystihuje slovo vyhúda:

- (A) napomína ich
- (B) nadáva im
- (C) vyhráva im
- (D) vyníma sa

18. Vyberte možnosť, v ktorej je správne uvedený neurčitok slovesa hudie:

- (A) hudieť
- (B) húšť
- (C) hudnúť
- (D) hudievať

19. Označte možnosť, kde je synonymum k slovu dáky:

- (A) dajaký
- (B) dakto
- (C) dačo
- (D) dačí

20. Vyber možnosť, kde sa nachádza v oboch prípadoch personifikácia:

- (A) hojdá všetky konáriky, žltý jačmeň
- (B) jeseň farbí stromy, vojde Evka
- (C) ale strom mu rozosmiaty, žlté žitko
- (D) premaľúva celý sad, zletel vietor

21. Označte možnosť, kde je výraz s príslovkovým určením miesta:

- (A) predstava o budúcnosti
- (B) vyjsť na posmech
- (C) pracoval v bani
- (D) vaša kontaktná adresa

22. Vyberte možnosť, v ktorej sa nachádza prirovnanie:

- (A) ale strom mu rozosmiaty
- (B) strom ako dáky peniaz zlatý
- (C) v žltých vláskoch mašlička
- (D) a von žltý celý kraj

23. Vyberte možnosť, v ktorej je správne uvedené k nedokonavému slovesu premaľovať sloveso dokonavé:

- (A) premaľovať
- (B) premaľúvať
- (C) premaľovať
- (D) premaľoval

Ukážka č. 4

Keď sa jašteričk_ dostali na slnce, bl_ štali sa ako zlaté. Také jašteričk_ Adam ešte nev_del. Nahol sa pozorne nad ne, ab_ ich nesplašil a ab_ zbl_zka v_del to čudo. Jašteričk_ sa jednako poplašili a zm-zli pod skalou. Zm_zli, ale čosi zostalo za nimi. Adam pozerá na to a v_dí zlat_ prášok. Vzal z neho trošku medzi prst_, či sa nem_li. No darmo si potom oči pretieral, bolo to zlato.

Jozef Horák: Ako objavili štiavnické bane

24. Vyberte možnosť, v ktorej sú pravopisne správne napísané slová:

- (A) jašteričky, blyšťali, nevidel, aby, zblízka, zmizli, zlatý, prsty, nemýli
- (B) jašteričky, blišťali, nevidel, aby, zblízka, zmizli, zlatý, prsty, nemýli
- (C) jašteričky, blyšťali, nevydel, aby, zblízka, zmizli, zlatý, prsty, nemýli
- (D) jašteričky, blišťali, nevidel, aby, zblízka, zmyzli, zlatý, prsty, nemýli

25. V ktorej z možností sa nachádza štylisticky príznakové slovo ?

- (A) trošku
- (B) nesplašil
- (C) jašteričky
- (D) zlato

Odpoveďový hárok verzia „A“

Číslo úlohy :	Správna odpoveď:
1.	D
2.	C
3.	A
4.	dokonavom
5.	A
6.	C
7.	lepšie
8.	B
9.	D
10.	D
11.	B
12.	C
13.	D
14.	C
15.	C
16.	A
17.	C
18.	B
19.	A
20.	D
21.	C
22.	B
23.	C
24.	A
25.	C